

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 573

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 25 april 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Biolandbouw - Beleid

In Vlaanderen is momenteel 1,6 procent van het landbouwareaal biologische landbouw. Tegen eind 2027 moet dat volgens de minister minstens 5 procent worden.

Hoewel biologische landbouw in het algemeen als gunstig wordt beschouwd, zijn er ook enkele mogelijke negatieve effecten. Zo zijn er lagere opbrengsten, aangezien meer ruimte en arbeid vereist is dan bij conventionele landbouwmethoden. De kosten zijn dus ook hoger. Ook wordt algemeen minder efficiënt omgesprongen met het watergebruik, kan het afhankelijk zijn van natuurlijke processen gepaard gaan met een minder consistente kwaliteit en kan de geringere houdbaarheid van biologische producten leiden tot grotere voedselverspilling.

1. Hoe zal de minister ervoor zorgen dat boeren die willen overstappen op biologische landbouwpraktijken voldoende financiële steun krijgen om de hogere kosten te dekken? Hoe wordt dat concreet ingevuld?
2. Zijn de hogere waterbehoeften van biologische landbouw wel te rechtvaardigen in tijden van toenemende droogte, zeker aangezien we weten dat de opbrengsten van biologische gewassen niet hoger zijn dan die van conventionele gewassen?
3. Wat heeft de minister gedaan om de concurrentiekracht van biologische producten te vergroten? Welke maatregelen/initiatieven plant de minister nog?
4. Is de duurzaamheid van biologische landbouw wel zo hoog als beweerd wordt, gezien de hogere inputs van land en water en de lagere opbrengsten per hectare? Wat heeft de minister gedaan om de duurzaamheid van biologische landbouw te verbeteren? Welke maatregelen/initiatieven plant de minister nog?
5. Zijn de voordelen van biologische landbouw wel opgewassen tegen de risico's van minder landbouwproductie en minder beschikbaarheid van voedsel voor de bevolking, vooral in tijden van voedseltekorten en hoge voedselprijzen? Hoe garandeert een toename van biologische landbouw en afname van conventionele landbouwmethoden onze voedselzekerheid?
6. Wat doet de minister om ervoor te zorgen dat biologische landbouw niet leidt tot meer ontbossing en verlies van natuurlijke ecosystemen? Is het net niet aan te raden om, voor een zo groot mogelijk areaal aan bossen en natuur, de landbouw meer te gaan concentreren?
7. Is de minister van plan meer te investeren in onderzoek en innovatie om de productiviteit en duurzaamheid van biologische landbouw te verbeteren? Hoe denkt

**Vlaams
Parlement**

hij exact om te gaan met de uitdagingen die gepaard gaan met biologische landbouw, zoals gesteld in de inleiding van de vraag?

8. Wat doet de minister concreet om te voorkomen dat biologische landbouw wordt misbruikt als marketinginstrument, om hogere prijzen te vragen voor producten die niet significant verschillen van conventionele producten?

ANTWOORD

op vraag nr. 573 van 25 april 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Met het Strategisch Plan Bio wordt ingezet op allerlei initiatieven om de biolandbouwers te ondersteunen, zowel voor instromers in spe als voor landbouwers die de overstap al maakten. We ondersteunen advieskanalen, onderwijs, vorming en kennisnetwerken. Bovendien is ook de maatregel voor de terugbetaling van de vaste certificatiekosten opgenomen. Er zijn dus verschillende initiatieven om de biolandbouwer en de landbouwer die wil omschakelen naar biologische productie financieel te ondersteunen.

Daarnaast zijn in het Vlaamse GLB-Strategisch Plan, dat op 1 januari 2023 van start ging en mee bijdraagt aan het Strategisch Plan Bio, heel wat (bijkomende) financiële middelen voor de biolandbouwers opgenomen. Zo is er in het Vlaamse GLB-Strategisch Plan een toegenomen budget voor zowel de omschakeling naar biolandbouw als voor de voortzetting ervan. De steunbedragen voor percelen in omschakeling naar bio zijn hoger dan in de voorgaande periode, zodat de landbouwers tijdens deze omschakelingsperiode kunnen rekenen op een grotere financiële ondersteuning. Er is een specifiek top-up-betaling voor bio-gecertificeerde percelen tijdens de voortzetting. Daarnaast zijn er in het GLB-Strategisch Plan ook heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen opgenomen waarvoor biolandbouwers door hun biologische productiemethode in aanmerking komen.

Ook binnen het Vlaamse GLB-Strategisch plan, met medefinanciering vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), zijn maatregelen opgenomen die mogelijk kansen bieden aan landbouwers die omschakelen naar biologische landbouw. Zo is er de nieuwe maatregel met steun bij opstart of omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie en de steun voor opstart en overname door jonge landbouwers. Structurele investeringen in stallen met biologische gecertificeerde dieren vallen eveneens in een hogere steuncategorie.

2. Voor zover geweten, zijn er niet meteen concrete aanwijzingen dat het waterverbruik per ha in de biologische landbouw hoger zou liggen.
In de landbouwsector, en dat geldt zeker ook voor de biologische landbouw, is één van de algemene beginselen het behoud en de verbetering van de toestand van de bodem. Een gezonde bodem houdt water beter vast waardoor het beter beschikbaar blijft voor de gewassen. Dit is dus cruciaal in geval van droogte.
Het Strategisch Plan Bio blijft ook inzetten op onderzoek en innovatie en stelt voorop dat de biologische productie zijn koploperspositie qua duurzame productiemethode moet kunnen blijven behouden. De verdere ontwikkelingen zullen niet alleen de biologische landbouw nog robuuster maken en het aanpassingsvermogen ervan aan veranderende klimaatomstandigheden verhogen, maar kunnen door hun voorbeeldfunctie ook ingang vinden in heel de landbouwsector.
3. Het nieuwe Strategische Plan Bio 2023-2027 bouwt verder op het vorige strategisch plan bio dat liep van 2018 tot en met 2022. In het nieuwe plan zijn duidelijke 5*5% ambities geformuleerd. De nadruk ligt meer dan in het vorige plan op de vraagzijde: het plan richt zich ook op het buitenshuisverbruik, op de overheids catering, op een wetgevend kader voor bio in grootkeukens en ook op acties naar scholen.
Het nieuwe Strategische Plan Bio werd grondig voorbereid in nauwe samenwerking met de stakeholders en de sector.

Het plan formuleert 19 concrete operationele doelstellingen, met daaraan gekoppeld telkens 1 of meerdere acties. Dit alles met als doel de vooropgestelde ambities te halen. Naast de reeds eerder aangehaalde ondersteuning voor omschakeling naar biolandbouw en het inzetten op meer bio in de overheids catering zijn er nog een heel scala aan acties in het plan opgenomen: het blijven inzetten op communicatie en informatie aan de consument, de consument in spe en de professionals, het faciliteren van ketenontwikkeling in de bio, het versterken van de kennis, het stimuleren van onderzoek, het ondersteunen van acties die bio positief in de aandacht houden door meer bewustwording over bio via beleving, ... Bestaande initiatieven zoals Bio Zoekt Boer, Bio Zoekt Keten en Bioclusters blijven verdere ondersteuning krijgen.

4. De biologische sector vervult in Vlaanderen een belangrijke rol bij de verdere verduurzaming van de gehele landbouwsector, zowel door het continue streven naar meer duurzame biologische productie, alsook dankzij de wisselwerking met de gangbare sector. De biologische sector blijft een drijvende kracht in het sluiten van kringlopen, dierenwelzijn, duurzame gewasbescherming, biodiversiteit, milieuzorg, consumentenbenadering en innovatie. Dat is ook als één van de strategische doelstellingen in het strategische plan Bio opgenomen.
Daartoe lopen er via projectsubsidies op dit moment heel wat, vaak vraaggedreven projecten, zoals o.a.
 - Bio bemestingspraktijk borgt goede waterkwaliteit (1/2/2023-31/1/2025 – Demonstratieproject – Oproep 2022 – uitvoerders: Inagro, PCG, Proefcentrum Pamel en ILVO)
 - Naar een biologisch verantwoord methaanonderdrukkend rantsoen (Biomora) (1/4/2022 – 31/3/2024 – Vlaamse oproep onderzoeksprojecten biolandbouw - oproep 2021- uitvoerders: UGent, Inagro, W. Govaerts & Co bvba);
 - Reductie van ammoniakemissies in de biologische veehouderij (Rambio) (1/1/2023-30/04/2024-Vlaamse oproep onderzoeksprojecten biolandbouw - oproep 2022 – uitvoerders: ILVO, Bioforum);
 - Mengteelten als eiwitbron, welke variabelen bepalen het aandeel vlinderbloemigen? (15/2/2022-31/12/2023 – CCBT-project – uitvoerder: Inagro). Meer info op: <https://www.ccbt.be/nl/project/mengteelten-als-eiwitbron-welke-variabelen-bepalen-het-aandeel-vlinderbloemigen>;
 - Sojamijdend en methaanreducerend voeren op biologische melkveebedrijven (1/1/2013-31/9/ 2024 - EIP-project (Europees partnerschap voor innovatie – operationele groepen) - oproep 2022 – uitvoerders: Bioforum, ILVO, Inagro, Ugent, W. Govaerts en verschillende landbouwers). Meer info op: <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/scholen-groeperingen-vzws-organisaties/europees-partnerschap-voor-innovatie/oproep-2022#Soja>
5. Wat betreft verminderde productie, wil ik meegeven dat daar geen globaal cijfer op te plakken is. Er is een sterke variatie, afhankelijk van de teelt, tijdstip, de vruchtbaarheid van de bodem, de toegepaste teelttechniek, het land of de regio waar geproduceerd wordt, ... Maar het is wel zo dat bepaalde productietakken inderdaad een verminderde productie zullen geven.
Biolandbouw vormt een onderdeel van ons globaal landbouwsysteem. Het doel is ons biolandbouwareaal te laten groeien naar 5% van het totale landbouwareaal in Vlaanderen. Ik ben ervan overtuigd dat er hierdoor geen bijkomende problemen zullen ontstaan wat betreft onze bevoorradings- en voedselzekerheid. Het is vanuit die logica dat er zo sterk ingezet wordt op de balans tussen vraag en aanbod in het strategisch plan bio. Ook minder afhankelijk zijn van het buitenland voor biologische producten is een vorm van bevoorradings- en voedselzekerheid.
6. Als ik naar onze eigen Vlaamse regio kijk, zie ik geen indicaties dat er voor landbouw of specifiek voor bio – landbouw zou ontbost worden. De biowetgeving stelt zelf ook dat bedrijven maatregelen moeten nemen om nadelige gevolgen voor het milieu en de

gezondheid van planten en dieren te vermijden. Daarenboven kennen we, zeker in Vlaanderen, een sterke verwevenheid tussen landbouw en andere ruimtelijke functies. Daarbij kunnen bepaalde vormen van landbouw, zoals biologische productie, ook net héél nuttig zijn.

7. Eén van de strategische doelstellingen in het nieuwe Strategische Plan Bio is het blijven investeren in onderzoek en kennis. Dat wordt ook vertaald in meerdere operationele doelstellingen.
 - Zo is er het versterken van het Vlaams Biokennisnetwerk als spil voor vraaggestuurd onderzoek. Het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt (CCBT) coördineert en organiseert praktijkonderzoek en voorlichting in de biologische teelt en vormt zo mee de brug tussen onderzoek en de praktijk.
 - Het biolandbouwonderzoek krijgt een volwaardige plaats binnen het algemene landbouw – en voedingsonderzoek.
 - Er wordt blijvend ingezet op diepgaand onderzoek over biologische landbouw, met onder meer de jaarlijkse Vlaamse oproep rond onderzoek in de biologische landbouw.
 - Daarnaast participeert Vlaanderen (met financiering vanuit het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO)) in het Europese partnerschap rond agro-ecologie. Hiervoor wordt jaarlijks 1 miljoen euro vrijgemaakt voor de periode 2023-2030 om deel te nemen aan de externe oproep.
8. Bio is niet louter marketinginstrument voor prijszetting. De biologische productie is een alomvattend systeem van landbouwbeheer en levensmiddelenproductie waarbij heel wat praktijken worden gecombineerd. Er geldt de Europese biowetgeving die van kracht is in alle Europese lidstaten. Deze wetgeving bevat niet alleen de regels voor de biologische productiemethode maar ook precieze instructies voor verpakking en labeling van bioproducten. Alle gecertificeerde bioboeren en bioverwerkers in Europa moeten deze wetgeving strikt naleven en worden daar regelmatig op gecontroleerd door erkende controleorganen. Dit controlesysteem heeft als doel het vertrouwen van de consument te vrijwaren en eerlijke concurrentie te garanderen.

Het Europese biologo en/of de vermelding van de wettelijk beschermde termen 'biologisch' of 'bio' geven de consument de garantie dat het product ook écht biologisch is. Het Strategisch Plan Bio omvat ook een operationele doelstelling die een blijvende inzet op een sterk controlesysteem vooropstelt. Het is immers belangrijk dat alle marktdeelnemers aan de bioketen erop kunnen vertrouwen dat er een gelijk speelveld is, met name dat al de bedrijven moeten voldoen aan de bio-regelgeving en aan dezelfde controles worden onderworpen.

BIJLAGE

[Achtergrondinformatie vraag 4](#)